

Evoluția structurii etnice a populației Basarabiei / Republicii Moldova: studiu comparativ 1930 – 2014.

Conf. Dr. Dorin LOZOVANU

Academia de Științe a Moldovei, Academia de Studii Economice a Moldovei,
dorinlozovanu@yahoo.com

Populația părții de est a Moldovei, cunoscută pe parcursul ultimelor decenii și ca Basarabia, s-a remarcat mereu prin diversitatea etnică și lingvistică. În perioada de după anexarea la Imperiul Rus a acestor teritorii această diversitate etnică a sporit și mai mult, prin colonizarea compactă a unor etnii din Europa centrală (germani, polonezi, franco-elvețieni, cehi ș.a.) și Europa de sud-est (bulgari, găgăuzi, albanezi, greci ș.a.). Astfel la începutul secolului XX populația regiunii a crescut atât cantitativ cât și ca număr de grupuri etnice prezente. Studiul prezintă evoluția diversității etnice, a răspândirii etniilor la nivelul cel mai detaliat pe așezări, comune, județe sau raioane pentru perioada de la recensământul populației României din 1930 până la ultimul recensământ al populației realizat în Republica Moldova în 2014. Astfel conform recensământului populației din 1930 în Basarabia erau 2864402 locuitori, dintre care 1610757 români (56,23%), 359617 ruși (12,55%, dintre care 7705 s-au declarat lipoveni), 314215 ucraineni (10,97%), 204858 evrei (7,15%), 163726 bulgari (5,72%), 98713 găgăuzi (3,45%, din care 541 s-au declarat turci), 81089 germani (2,83%), 13518 țigani (0,47%), 8104 polonezi (0,28%) și 15735 alte etnii (0,55%). Prin comparație, în 2014 după recensământul populației Republicii Moldova, la care se adaugă și datele recensământului autoproclamatei Republici Moldovenești Nistrene din 2015, avem o populație totală de 3280466 locuitori, dintre care 2396454 români (73,05%, dintre care s-au declarat moldoveni 2203550 și români 192908), 289959 ucraineni (8,84%), 249799 ruși (4,46%), 131009 găgăuzi (3,99%), 63077 bulgari (1,92%), 9526 romi (0,29%), 5204 bieloruși (0,16%), 2409 polonezi (0,07%), 2206 evrei (0,07%), 2190 germani

(0,07%), 11464 alte etnii (0,35%), iar 117169 nu și-au declarat etnia (3,57%). Este important de menționat că teritoriul Basarabiei nu corespunde cu Republica Moldova. Părți importante din nordul și sudul Basarabiei au fost anexate de Ucraina în timpul regimului stalinist. Astfel un studiu comparativ necesită multe detalieri și ajustări ca să fie cu adevărat corect. Au fost cercetate și regiunile Cernăuți și Odesa din Ucraina, care includ părți ale Basarabiei. Ca rezultat al cercetării sunt o serie de hărți ale structurii etnice și lingvistice detaliate ale Basarabiei 1930 și ale Republicii Moldova 2004 și 2014. Adițional a fost realizată cartografierea structurii etnice și lingvistice a regiunilor Cernăuți și Odesa din Ucraina. Aspectele etnogeografice și etnodemografice ale populației Basarabiei / Republicii Moldova sunt cercatate și redate detaliat prin metoda cartografică care permite o analiză complexă a structurii etnice și lingvistice la nivel de localități și unități administrative.